

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. XIII. Perfectio Religiosorum in suis officijs, & nominatim circa res
temporales & alacritas in eis obeundis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

propter diuersitatem, quam in rebus aliquibus habent. Gratia enim & charitas cum septem Spiritus sancti donis, potens est eos tenere coniunctos adhibitis medijs prædictis, & alijs magis particularibus, quæ proponuntur in tractatu de Magistris & Doctoribus.

CAPVT XIII.

PERFECTIO RELIGIOSORVM IN SVIS OFFICIIS, & nominatim circa res temporales; & alacritas in eis Obendis.

QUOMODVM CONSERVATIO ET PERFECTIO humani corporis multum ex eo dependet, vt diuersæ eius partes, quæ inter se coniunctas habet suis officijs perfectè fungantur; efficiuntque singulæ proprias actiones, ad quas in bonum totius corporis ordinantur: ita perfectio Religionis, & Religiosæ vnionis conseruatio potissimum dependet & consistit in eo, quod Religiosi exerceant, sicut oportet, ministeria, officia, & exercitia, quæ ad singulos spectant, in bonum totius Religionis, iuxta suum Institutum, Quæ ministeria siue officia ad tria genera reduci possunt: *Primum* est eorum, qui occupantur in operibus vitæ actiue corporalibus, quæ communitatem iuuant in rebus temporalibus, & ad conseruationem humanæ vitæ, corporis quæ; leuamen necessarium, quales sunt Ianitores, Sacristani, Infirmarij, Hortulani; ac reliqui qui emittunt & præparant cibos & vestes. *Secundum*, eorum est, qui occupantur præcipue in operibus vitæ contemplatiue, & exercitijs vocalis aut mentalis orationis: quales sunt dedicati ad assistendum choro; aut ex speciali vocatione deconsumunt, agendo cum Deo Domino nostro, aut in exercitijs speculationis & studiorum. *Tertium* genus est eorum, qui vitam ex vtraque mixtam sectantur, coniungentes orationi spiritualia actiue vitæ ministeria in bonum animarum. Quales sunt Concionatores, Cõfessarij, & omnium scientiarum Magistri. Et ad hoc genus reducuntur Prælati, qui reliquos gubernant, & conseruationi ac perfectioni attendunt communis boni totius Religionis & particularium eius Religiosorum. Quamobrem dicere possumus: Religionem esse domum illam, siue a *Castellum Bethaniæ*, in quod (vt ait S. Lucas) *Christus Dominus noster* cum suis Apostolis intrabat, & *Martha* satagebat circa ministerium ipsi Christo & Apostolis exhibendum; cuius soror *Maria* sedens iuxta pedes Domini audiebat verbum illius. Qui enim ministeria obeunt temporalia, sortem habent *Marthæ*: quia seruiunt Christo Domino nostro in eam discipulis; qui autem attendunt operibus contemplationis, sortem habent *Mariæ*, audientes doctrinam cælestem in oratione & lectione, & suorum Magistrorum cum de studijs agunt. Qui cum proximis occupantur, sortem sequuntur *Apollorum*

Prælati.

a Luc. 10. 38.

lorum

lorum: quorū vocatio fuit ad eos iuandos. Prælati aut repræsentant personam Christi D. N. eos in ipsorum officijs gubernantis. Omnes tamē, vt in ea parte & occupatione, quæ eos contingit, perfecti sint, debent esse in Bethania, quæ significat domū Obedientiæ; non, n. propria voluntate ad hæc munia accedunt; sed ex obedientia & voluntate Dei, quæ innotescit per eum modum, qui seruatur in Religione: illos scilicet eligendi vt suo loco videbimus. Et omnia præterea quatuor hæc personarum genera officia sua obeunt in domo obedientiæ, ordinem sequentes ab ea præscriptum: ita vt etiā ipsimet Prælati in sua gubernatione obedientiam seruent: non enim gubernant aut iubent aliquid pro suo arbitratu, sed iuxta Religionis leges; & prout intelligunt Deum velle, & constituere. Ex quo fit vt Religionum perfectio potissimum consistat in prædictis duabus rebus exactè custodiendis: vt omnes scilicet ad officia & ministeria sua accedant ex obedientia; ita vt non adsint desideria, nec ambitiosæ tractationes publicæ, vel occultæ: sed vt quisq; eo officio sit contentus quod ex obedientia ei obtrigit, etiamsi minus honorificū; illudq; ex eiusdem præscripto exercent, horrens (vt supra est dictum) in vtrisque his rebus, proprii iudicij ac voluntatis consilia; & in eo voluptatem & solatium suum ponens, vt ea sorte sit contentus, quæ ei obtrigit; suamq; perfectionem querens in reddenda bonaratione officij & ministerij sibi commissi. Et quoniam de spiritualibus erga proximos ministerijs speciales postea instituentur tractatus: nunc solum de corporalibus agemus.

§. I.

QVI SORTEM habent Marthæ, si suam perfectionem assequi volunt, debent in primis magni eam facere, sibi omnino persuadentes: in domo Dei nullum esse officium vile, aut contemnendum, si Deus illud imponit. Nam vel solum, quod Deus id iubeat sufficit, ad illud nobilitandum: nulla, n. nobilitas, aut honor maior esse potest: quam facere quod Deus præscribit. Et viri spirituales, qui claros & perspicuos habent oculos, ad rectè iudicandum de rebus: non tanti eas faciunt propter id, quod ex obiecto suo habent: quanti propter Dei voluntatem in eis splendentem.

Civis rei apti testes sunt Angeli custodes: qui etsi aded sunt nobiles & insignes: non tamen dedignantur homines custodire, quia Deus id eis iussit; & æque libenter Angelus custodit aliquem seruum; atq; Principem. Non, n. tam sibi honori ducunt, quod talis persona ipsis obtrigerit: quam quod Deus velit, vt eam custodiant. Et S. Raphael, a *et si vnus esset ex septem, qui est aut ante* Deum: induit tamen formam peregrini, & comitatus est Tobiam; ei que in itinere, quasi seruus eius esset, ministravit.

Sed maiorem adfert stuporem, quod ipsemet Angelorum Dominus, propter nos homo factus exercuit vsque ad trigesimum annum fabrilium

M m m 2

autem

Ex obedientia officia faciendæ:

1.

2.

a Tob. 12, 15.

3.

autem; & alia temporalia ministeria: & in quibus ita libenter sese occupabat: sicut postea in prædicatione, & miraculis edendis: eò quòd in his omnibus voluntatem æterni sui Patris agnosceret: nec sua maiestate indignum iudicauit, quòd tamdiu in officio ex se ad eò humili occuparetur: vt sic nos doceret, contentos esse debere quocunq; officio nobis à Deo commutato, etiam si in oculis mundi non ad eò honorifico.

4.

b. 17. 18. 3.
S. Paulus.

HANC viam tenuerunt multi sancti valde insignes, virgo sacratissima, eiusq; sponsus sanctus Ioseph; & post eos Apostoli, & quamuis S. Paulus ad eò esset in prædicando occupatus, non tamen negligebat propterea certis temporibus mechanicum officium exercere, artis b. *scenofactoria*, qua cibum cum sudore vultus sui compararet; & alios vilium aliorum officiorum quæros, animaret; ne ea exercere dedignarentur.

5.

HVC accedit, quòd mysticum Religionis corpus, varijs opus habeat personis, ad varia eius ministeria attendentibus: quæ tamen omnia in totius corporis commune bonum cedunt. Cui non minus pedes sunt vsui, quam manus; nec manus, quam oculi: quia cuiusque opera cedunt in vtilitatem omnium. Quare æquum est, vt qui officia obit temporalia, valde sit contentus sorte, quam Deus illi tradidit: vt cum ea vniuersæ Religioni seruiat, cum enim quòd est temporale iustis præbet; ab eis accipit spirituale; & particeps est fructus Concionatorum, docentium, ac gubernantium; propter vniõnem, quam cum illis habet.

6.

Tract. 7.

AD hæc eius status in Religione multò est securior ad salutem obtinendam, eò quòd sit humilior: maior autem humilitas maiorem adfert securitatem: quia talis status est magis expeditus ab occasionibus, & periculis cadendi: quam eorum, qui versantur circa res literarias & gubernationes: & fortè si in illis occuparetur ministerijs, non bonam eorum redderet rationem. Et Sapiencia Diuina præuidens omnia, quæ enenire possunt, voluit paterna sua prouidentia præcauere illud damnum, assignans ei officium magis tutum, Horum omnium plures rationes pro solatio eorum, qui talia officia obeunt propõsitæ fuerunt in secundo tomo quò remittimus Lectorem.

7.

AD eadem officia, vt par est, æstimanda, & vt qui illis fungitur, bene sit contentus, iuuat etiam sanctitas: quam per illa possunt obtinere, exercentes corporalia misericordiæ opera, quæ Christus Dominus noster tanti facti: qui non à Maria, sed à Martha fuit cum suis Apostolis in domum suam exceptus. nam illa valde sollicitè omnibus ministrabat. cuius laboris pique ministerij copiosam postea accepit mercedem. Nec parua censenda est felicitas, quòd possit quis Christo Domino eiusq; discipulis seruire, cibos eis quærens, ac præparans; totamque domum bene componens.

ET quamvis Martha esset sollicita, & non nihil turbata, ac de sorore Maria conquereretur; cuius tamen sortem Saluator ipse prætulit in Religione tamen bene potest utraque soror conuenire, & ita Marthæ occupationes obire, vt Maria non desit locus. Imò cum Deo Domino nostro chari sint humiles, & cum simplicibus sit sermocinatio eius: solet donum orationis mentalis illis communicari: e, qui huiusmodi obeunt officia: quia non sunt aded curiosi, atque sunt viri literarum periti; nec eorum occupationes ita intellectum abripiunt, atque scientia: Ideoque facilius possunt orationem cum occupatione coniungere; laborando quidem manibus, sed corde orando; & laboribus corporeis promerentur, vt suis temporibus Dominus det eis quietem, & spiritualem portionem.

AC DENIQUE, vt loco proximè citato dictum est quamvis is gradus & officium minus sit perfectum: qui tamen illo occupantur possunt maiorem obtinere perfectionem, quam alij perfectius officium obeuntes. Nam (vt Cassianus dixit) etsi qui ministeria obeunt spiritualia multum lucrentur: multum tamen etiam expendunt, & absument: varijs enim occupationum occasionebus quasi canalibus effluunt lucra, quæ acquirunt. Qui autem humilia obeunt ministeria, etsi non multa lucrentur: quia tamen intra suos limites se continent, pauca etiam absument, & ita lucra sua melius conseruant: quia paucioribus ea imminuendi occasionebus distrahuntur: etiam si enim lucrum sit exiguum, quotidie tamen continuatum, ac diligenter conseruatum, crescere ac proficere multum potest,

§. 2:

PLURIMUM AUTEM AD ID refert, quatuor illa, quæ superius insinuauimus, diligenter obseruare. puritatem scilicet intentionis in officijs suis, vt Deo soli placeant non hominibus ob humanos respectus; Obedientiam in eorundem executione iuxta Regulas, à quibus non discedant propter carnem & sanguinem, aut aliquod terrenum commodum; charitatem & vnionem cum omnibus: præferentes eam rebus omnibus temporalibus domesticis; & Oracionem frequentem, quæ exteriora omnia opera comitetur; & simul præscriptum spiritualibus exercitijs tempus dantes, sicut reliqui Religiosi. Hæc quatuor sunt quasi alæ, quibus officium, quod terrenum videtur, ad cælum extollitur: suntque instar rotarum trahentium currum externarum occupationum cum magno solario & profectu; & eisdem distinguuntur Religiosi à sæcularibus. Nam (vt S. Gregorius ait) iusti non discernuntur aliquando à sæcularibus in operibus exterioribus, sed in modo ea faciendi. Vtrosque enim videmus concionari, eleemosinas facere, pauperibus ministrare, variaque negotia cum proximis agere: sæculares tamen & mundani homines ea faciunt ob fines inuidiosos & terrenos, ho-

8. *Præu. 3. 32.*

9. *Rom. 2. Tract. 1. c. 7 Coll. 24. c. 13*

Lib. 22. Mor. 6. 25.

noris, lucri, aut delectationis: quia ipsamet inquietudine, quam hæc varietas secum adfert, ipsi oblectantur: Iusti autem feruentes eadē extorna opera præstant, eò quod Deus id præcipiat; spiritu tamen ac desiderio, aspirant ad vnionem cum ipso, conseruantes internā quietem, etiamsi onus ferant multorum operum externorum. Ex quo ait iste Sanctus prouenire, vt interdū ciues Ierusalem seruiant inuiti, & angarias soluant Babylonix; sicut ciues Babylonix inserviunt Ierusalem: quia secularis, qui bona hæc opera ob inanem gloriam præstat, videtur ciuis Ierusalem; cum tamen reuera sit Babylonix, ob ingentem interiorem confusionem, qua laborat: contra verò qui eisdem externis operibus purè propter Dei gloriam occupatur, videtur quidem Babylonix ciuis, cum reuera sit ciuis Ierusalem, ob internā, qua fruitur, quietem: suspirans æterna, acceptans verò cum resignatione, & quia aliud facere non potest, multitudinem occupationum temporalium. Hinc quoque prouenit Religiosos Sacerdotes, aut choro destinatos, & reliquos, etiamsi officijs & externis operibus distinguantur; nō tamen in virtutibus internis eiusdem Professionis, in quibus possunt esse æquales; imò minor potest magis proficere, quàm maior; potestque subditus, esse non minus perfectus, quàm ipse Prælatus, & ipse cocus, quàm Concionator. Quod si Deum & proximum plus dilexerit, erit ipsius vita gloriosior in spiritu: quamuis exterius vilior appareat; non enim officij; sed charitatis celsitudo efficit Sanctitatem. Nec sine mysterio S Ioannes in visione, qua vidit Christum Dominum, ait: *a oculi eius tanquam flamma ignis, & pedes eius similes aurichalco, sicut in camino ardenti.* Significabat autem (vt alibi perpendimus) partes corporis eius mystici, hoc est, Ecclesie & Religionis, tam qui in sublimioribus officijs, quàm qui in inferioribus sunt constituti: ardere in amore Dei; eamque magis acceptum Deo futurum qui vehementiori arserit igne. Ac proinde si pedes plus quàm oculi arserint, plaris fient & magis diligentur. Et tūc ex hac vita vtri- que recesserint, commutabunt loca: nam, qui in hac vita inferiorem habitum locum ibi obtinebit altiorem, iuxta illud Saluatoris; *beati nonissimi primi, & primi nouissimi.*

Non, igitur est cur Religiosus anxius sit propterea quod in hac vita sit inter nouissimos, cum videt se officijs vilioribus occupari: sed soletur potius seipsum, animumque sumat ad ea cum perfectione, quam diximus obeunda: vt excellat in charitate & obedientia. quarum hæc vis est, vt extollant à terra ad cælum quamcunque actionem, quam illæ comitantur, quasi aliqua esset virgæ, quæ quicquid tangit conuertit in aurum.

Est nihilominus necessarium, vt Religio eiusque Prælati, qui merito alios debent esse perfectiores: singulari cura attendant, vt eos, qui inferiora officia obeunt, adiuuent, consolentur, & foueant: nullo modo eos contem-

nentes

nentes, aut parui facientes, sed potius vt Apostolus dixit: *c eiusmodi cum honore habentes*: quibus verè opus habent. Quorum officium, quò abiecius est & molestius, eò amplius ei est fauendum: proprijs siquidem expensis, hoc est, sollicitudine & labore, & absque magno apud mundum applausu, sunt pedes, qui totum corpus sustinent. Hoc confirmat S. Gregorius illa S. Iob sententia, *d quando lauabam pedes meos butyro*, applicans eam Ecclesiæ & Religioni, quarum pedes ait esse eos, qui temporalia negotia tractant. Qui, quòd in terra versentur, vix euadere possunt, quin aliquod vulnus accipiant, aut aliquo luto aut puluere inficiantur. Ideoq; necesse est Prælatos & seniores, qui merito esse debent maiori deuotione & interiori igne repleti, ob frequentiorum cum Domino nostro familiaritatem: applicent se ad huiusmodi pedes butyro lauandos: communicantes eis aliquid deuotionis, quam habent, crebris admonitionibus, cõsilijs, & monitis spiritualibus: vt ad sua interiora ingressi, sua opera examinent, culpas defleant, ac diuina mysteria meditentur: vt sic nouum recipiant feruorem, ad progrediendum in suis laboribus. Cum enim sint vnus corporis membra: æquum est, inquit, vt sicut eorundem ministerijs nostra externa fulciuntur, ita nostris studijs illorum interiora repleantur. Ad idem iuuerit non parum: (quod noster P. S. Ignatius in suis Constitutionibus præscripsit) vt ipsimet Prælati, & seniores exerceant aliquando eadem ministeria, vt hoc exemplo alios stimulent, opere ipso ostendentes, se non contemnere aut dedignari quod illi faciunt. Quamuis enim verum sit (vt idem S. Gregorius ait) eos ordinariè occupari altioribus ministerijs: tamen etiam vult Christus D. N. vt ipsum imitentur, humiliant: se ipsos ad abieciora exercenda, cum opus fuerit: memores quod eisdem manibus & faciem lauemus, & pedes induamus: nec propterea spiritus celsitudine frustrabuntur: quòd se ad humilia officia exercenda demittant.

CAPVT XIV.

RATIO ET MODVS TEMPORALIA MVNIA cum Spiritu & perfectione obeundi.

EX DICTIS IN PROXIMO CAPITE deducemus aliqua documenta ad reparandos defectus, qui maxime nocere solent huiusmodi Religiosis. quorum defectuum potissimus, & quasi fundamentalis, est inquietudo ac desolatio in sua vocatione & statu: quæ oritur ex Superbia & ambitione quæ tamen prædictis considerationibus reparatur, plurimi faciendo statum suum: siquidem maxime contemptus in domo Dei, multò honoratior est in eius oculis, quam sit maximus eorum, qui habitant in tabernaculis & aulis huius mundi. Qui tamen non propterea vel punctum humilitatis & reuerentiæ subtrahere debent ei qui

altiore

d Iob, 29. 6.

Part. 3. c. 1. 5. 19.

Lib. 19. 6. 14.

Documenta.